

Vabariigi Valitsuse 4. oktoobri 2018. a määruse nr 91 „Keretü looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” muutmise

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla, kehtestada ala kaitsekord ja vajaduse korral kaitsekorda muuta. Eelnõukohase määrusega muudetakse Keretü looduskaitseala välispiiri ja tsoneeringut.

Keretü looduskaitseala paikneb Võru maakonnas Rõuge vallas Lükkä ja Tsirgupalu külas ning Võru vallas Hānike ja Mustassaare külas.

Kaitse-eeskirja muutmise toimub kooskõlas looduskaitseseaduse § 13 lõikega 1.

Keretü looduskaitseala kaitse-eeskirja muutmise on tingitud Eesti julgeolekuolukorrast. Vabariigi Valitsus otsustas 20. oktoobri 2023. a korraldusega¹ nr 266 „Kaitsevāe Nursipalu harjutusvälja laiendamine planeerimisseadust kohaldamata, keskkonnamõju hindamata jätmise ja Natura asjakohase hindamise algatamine” laiendada Nursipalu harjutusvälja. Sealhulgas kattub see Keretü looduskaitsealaga. Sellest tulenevalt muudetakse kaitseala piiri ja tsoneeringut, kaitseala kaitse-eesmärke ja kaitsekorda ei muudeta.

Keskkonnaministri määruse muutmise eelnõu on koostanud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna spetsialist Jaanus Tanilsoo (tel 5662 9831, e-post jaanus.tanilsoo@keskkonnaamet.ee), eelnõu kaitsekorra otstarbekust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna juhtivspetsialist Nele Saluveer (tel 5693 9110, e-post nele.saluveer@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti õigusosakonna vanemjurist Evelyn Jallai (tel 5304 2764, e-post evelyn.jallai@keskkonnaamet.ee). Kliimaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumitevahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on Marika Erikson (tel 626 2880, e-post marika.erikson@envir.ee), keeleliselt toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu, muudatuste põhjendused

Kaitseala piire muudetakse, et võimaldada Nursipalu harjutusvälja laiendamist vajalikus mahus.

Kaitseministri 28. augusti 2023. a käskkirjaga nr 124 on kehtestatud „Nursipalu harjutusvälja arendusprogramm”². Selle kohaselt on Eesti iseseisva kaitsevõime väljaarendamiseks harjutusväljade arendamine ja laiendamine mõõdapääsmatu, võttes arvesse Kaitsevāe vajadust arendada struktuuri tulenevalt uute võimete ja üksuste loomisest, uutest kasutusse võetavatest relvasüsteemidest, ajateenijate arvu suurendamisest, liitlaste kohalolu kasvust ning Eesti julgeolekut mõjutavatest ohtudest. Eeltoodu saavutamiseks on vaja kaks olemasolevat

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/321102023003>

²Kättesaadav <https://www.kaitseinvesteeringud.ee/nursipalu-laiendus/>

väljaõppeks kasutatavat ala Nursipalu ja Tsiatsungõlmaa liita ning laiendada, mille tulemusel tekiks u 99 km² suurune Nursipalu harjutusväli.

Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2024. a korralduse nr 256 „Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2023. a korralduse nr 266 „Kaitseväe Nursipalu harjutusvälja laiendamine planeerimisest kohaldamata, keskkonnamõju hindamata jätmise ja Natura asjakohase hindamise algatamine” muutmine seoses keskkonnale avalduvate mõjude hindamise ja Natura asjakohase hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamisega ning Kaitseväe Nursipalu harjutusvälja piiri korrigeerimisega” (edaspidi *korraldus*) kohaselt tuleb Keretü looduskaitsealal raadatava ala kadu, mis on suures osas kanakulli elupaik, leevendada läheduses asuva must-toonekure elupaiga osa lisamisega Keretü looduskaitseala koosseisu.

Lahenduse ettepanek on tehtud kaitsealuste linnuliikide inventuuri (Nursipalu harjutusvälja laiendus) lõpparuandes³. Kõik muudatused toimuvad riigimaal.

3. Menetluse kirjeldus

Eelnõukohase määruse menetlus viidi läbi kliimaministri 16. septembri 2024. a käskkirjaga nr 1-2/24/355 algatatud haldusmenetluses. Kaitsealade kaitse-eeskirja eelnõu oli avalikul väljapanekul ... 2026. Vastav teade ilmus väljaandes Teade ilmus ka ... valla kodulehel ja Keskkonnaameti veebilehel. Keskkonnaamet palus esitada kaitse-eeskirja eelnõule parandusettepanekud või vastuväited hiljemalt ... 2026.

Täiendatakse pärast avalikku väljapanekut.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Kaitse-eeskirja muutmisel puudub oluline mõju kaitseala kaitse-eesmärgiks seatud loodusväärtustele. Kuigi kaitseala pindala väheneb 6,38 ha võrra Keretü piiranguvööndis ja 3,48 ha Lükka sihtkaitsevööndis, siis Kanarbiku sihtkaitsevöönd suureneb 18,98 ha. Lisaks korrigeeritakse kogu looduskaitseala piire vastavalt 2024. aasta põhikaardile. Kaitseala valitsejal on võimalus tegevusi keelata või tingimus seada nii, et ei seataks ohtu kaitseväärtuste säilimist. Ala piiride muutmise kaasaegne positiivne mõju riiklikule julgeolekule. Sotsiaalvaldkonnale, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele puudub määruse jõustumisel oluline mõju, sest ala on juba kaitse all ja kaitseala kogupindala muutub 9,12 ha.

Planeeringud tuleb kooskõlla viia kehtestatud õigusaktidega. Seega mõjutab määruse kehtestamine ka kehtestatud planeeringuid. Teadaolevalt vastuolusid kehtivate planeeringutega ei ole, mistõttu oluline mõju selles küsimuses puudub.

Vastavalt maamaksuseaduse §-le 4 kaasneb eelnõu jõustumisega kohaliku omavalitsuse maamaksutulude vähenemine. Maamaksuseaduse § 4 lõike 3 kohaselt hakkab

³ Kotkaklubi 2023. Kaitsealuste linnuliikide inventuur (Nursipalu harjutusvälja laiendus) lõpparuanne.

maamaksusoodustus kehtima määruse jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuaril. Maamaksuseaduse § 4 lõike 1 punkti 1¹ kohaselt kaitsealade sihtkaitsevööndi maalt maamaksu ei maksta. Rõuge vallas väheneb maamaksutulu 18 euro võrra aastas.

Kuna Keretü looduskaitseala asub riigimaal ja Nursipalu harjutusväljal, kus majandustegevus on piiratud, siis on eelduslikult muudatuse mõju majandustegevusele väike ja teisi mõjuhinnanguid (metsa- ja puidusektor sotsiaal-majanduslik mõju, riigimetsast saamata jääv puidutulu, süsinikuvaru arvutused ja maavara kasutamata jätmisel riigile saamata jääv tulu) ei arvutata.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Üldkorralduse tunnustele vastavad määruses need sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministeeriumitega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.